

Door Marjolen Veerbeek, ouderenpastor van de Protestantse Gemeente Lelystad

Telefoonnummer: 06 – 45 73 27 27

E mailadres: marjolen.veerbeek@pg-lelystad.nl

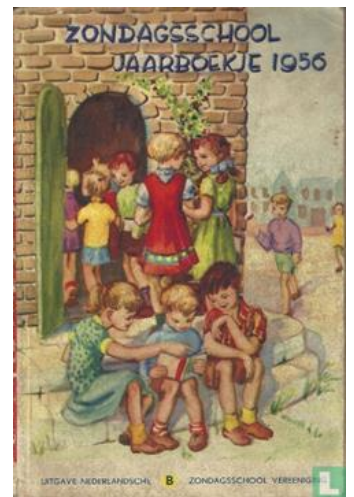

Zondagsschool

Diverse mensen die ik spreek zijn vroeger als kind naar de zondagsschool gegaan of hebben er zelf lesgegeven.

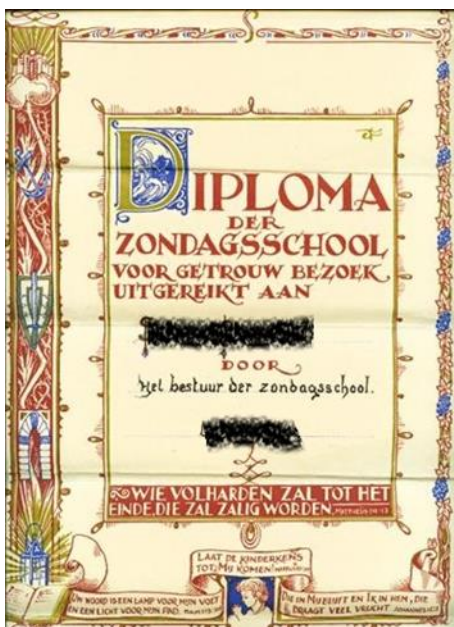
Vanaf het ontstaan van de eerste gemeenten is de kerk een plek waar kinderen deelnemen aan de viering. In de vierde eeuw schrijft een non over jonge kinderen die tijdens de dienst 'Kyrie Eleison' zingen als antwoord op het gebed voor een overledene of zieke. Er zijn knapenkoren en jongens mogen de schriftlezing verzorgen.

Met de Reformatie worden het Woord en de leer steeds belangrijker, ook voor kinderen. De Geneefse kerkorde (1541) verplicht alle kinderen van de basisschool om op zondag om 12 uur naar de kerk naar de catechismusdienst te komen. In Nederland is de catechese niet in de kerk maar op school. De meester leert de kinderen over het geloof en overhoort de preek van afgelopen zondag. Als in 1806 de scheiding van kerk en staat plaatsvindt, is het aan de predikanten om de kinderen te leren over God en de Bijbel.

In diezelfde tijd waait de Britse 'zondagsschool' over.

De 'Sunday School Movement' zette zich in voor de vele werkende kinderen en probeerde iets te doen aan de ellende en armoede.

In 1865 opende de Nederlandsche Zondagsschool Vereeniging NZV haar deuren midden in de Jordaan in Amsterdam. Daar woonden veel arme arbeiders. Kinderen moesten werken om voor een paar centen bij te dragen aan het gezinsinkomen. De NZV organiseerde voor hen de zondagsschool. In honderden plaatsen in Nederland werden vervolgens ook zondagsscholen gehouden. Op de zondagsschool leerde je lezen en schrijven, en er werd gewerkt aan waardenontwikkeling en sociale vorming. Bijbelverhalen vormden daarvoor de 'lesstof'.

In de loop van de twintigste eeuw – en vooral na WO II – daalt de populariteit. Toch hebben veel protestantse gemeenten nog steeds een zondagsschool: niet meer voor rand- en niet-kerkelijke kinderen, maar juist voor de eigen kinderen. Daarnaast er zijn ook

veel kerkelijke gemeenten waar kindernevendienst is: de kinderen maken een klein deel van de kerkdienst mee en vertrekken dan naar hun eigen ruimte. Voor de zegen keren ze weer terug in de kerk.

Binnen de Protestantse Kerk wordt tegenwoordig kliederkerk georganiseerd: een familieviering waarin mensen – gelovig of minder gelovig – op een creatieve manier de bijbelverhalen ontdekken, samen vieren en samen te eten.

Ook dit idee komt uit Engeland, waar het Messy Church heet. De Protestantse Kerk zegt erover: “De naam Kliederkerk is niet voor niets gekozen, het wijst op de chaos, het geklieder van het dagelijks bestaan waar we allemaal mee te maken hebben. God is aanwezig in ons bestaan en creëert iets goeds in en uit de chaos.”

(naar <https://petrus.protestantsekerk.nl/artikel/van-zondagsschool-naar-kliederkerk/> en www.dbnl.org)

Zondagsschoolliedjes:

Kent gij reeds de goede Herder?

*Daarboven juicht een grote
schaar*

*O, wij kind'ren, wij leven
'k Ga ter ruste, ik ben moe*

*Dat ons loflied vrolijk rijze
Duizend, duizend stemmen*

Van U zijn alle dingen

Klokjes klinkt

Wij hebben een woord voor de wereld

In de hemel is het schoon

Er ruist langs de wolken een lieflijke naam

Laat mij slapend op U wachten

Ach, blijf met Uw genade

Eens brachten de moeders

Handjes gevouwen

Uit de hemel teder

Jezus zegt, dat Hij hier van ons verwacht

Er gaat door alle landen

Ga Gij nu met ons mede

'k Sluit mijn oogjes

Zondagsschoolboekjes werden bij bijzondere gelegenheden als geschenk gegeven aan kinderen die de zondagsschool bezoeken. Met zo'n boekje wilde de leiding de kinderen - vaak ook van buitenkerkelijke ouders - iets meegeven van blijvende waarde, waarin de christelijke levensvisie wordt uitgedragen.

In een tijd waarin de kinderen thuis nauwelijks boeken hadden, waren de zondagsschoolboekjes vaak de enige kinderboeken in huis.

Psalm 121:5-8

De HEER is je wachter,
de HEER is de schaduw
aan je rechterhand:
overdag kan de zon je niet steken,
bij nacht de maan je niet schaden.
De HEER behoedt je voor alle kwaad,
Hij waakt over je leven,
de HEER houdt de wacht
over je gaan en je komen

De Heer zij met je, alle dagen van je bestaan.

Marjolien veerbeek, ouderenpastor